

Silvo Šinkovec

Otroci so naš zaklad

"Otroci so naš zaklad, kaj bi morali storiti zanje?" me je na koncu televizijske oddaje *Omizje* vprašal voditelj. Pogovarjali smo se o nasilju. Zakaj nekdo strelja na ljudi, zakaj grozi na strehi ali pod mostom s kopico razstreliva? Stori država dovolj za preprečevanje nasilja? Kaj stori policija, da bi dala občutek večje varnosti državljanom, in kaj stori, da bi dejansko bolj zaščitila državljane in preprečila nasilno vedenje? Toda, kaj pomaga, če se policisti potrudijo, privedejo pred roko pravice nasilneža, tam pa se ne zgodi nič. Policistom poide volja, da bi se še trudili. Policisti in sodniki trdijo, da jim zakonski predpisi ne dovoljujejo učinkovitejšega postopanja. Zakone lahko spremeni zakonodajalec. Rešitev pa ni v strožjih kaznih. Pogovor je tekkel in tekkel, ugibali smo in se kakšnemu vprašanju tudi ogibali.

Strinjali pa smo se, da je treba veliko več storiti v preventivi. Okrepiti je treba družino. Omogočiti staršem, da bodo lahko več časa preživeli z otroki, da bodo bolj motivirani in bolj usposobljeni biti z njimi, da bo njihov odnos bolj kakovosten. Ob ljubečih starših otroci doživljajo varnost, so umirjeni in ustvarjalni, ni jih strah in zato niso agresivni. Ko otrok čuti, da je cenjen, je bolj samozavesten in manj nastopaški, uporniški in nasilen. Če pa ob starših tega ne doživi, se mu zamaje temeljni občutek zaupanja, negotovost in strah pa rojevata nasilno vedenje. Zlorabljeni otroci ponavadi razvijejo nasilno vedenje. Ne zlorablajmo otrok: ne telesno, ne čustveno, ne spolno, ne drugače!

Poleg tega da otroci pridobijo temeljni občutek varnosti in zaupanja v družini, morajo razvijati kognitivne sposobnosti. V šoli si morajo oblikovati stališča, da pomeni kakovost življenja strpen odnos do drugih, da je mirna pot urejanja sporov boljša od nasilne, da je nasilje nevarno zanje in za druge in ga je treba vedno obsoditi, pa naj ga izvaja kdor koli. To smo čutili ob papežu Janezu Pavlu II., zato smo na njegovem pogrebu videli tako različne ljudi. Ne glede na to za koga je šlo, vedno se je postavil na stran napadenega, pozival k mirni poti reševanja sporov. Prizadevanje za mir, imeti jasno stališče in imeti izdelana mnenja, vedno se postaviti na stran zatiranih in napadenih je srž demokratične družbe. To lekcijo morajo otroci v šoli predelati zelo sistematično. To mora biti odločitev vseh demokratičnih ljudi: politikov, verskih voditeljev, učiteljev, policistov, sodnikov idr. Otroci morajo ob odraslih začutiti, da se je pomembno potegniti za šibkega. V takšnem okolju imajo možnost postati nenasilni, graditelji kulture miru.

Pomembna je tudi besedna raven. Ni vseeno, če v javnem nastopu, v vsakdanjem življenju ali v notranjem samogovoru gojimo nasilni ali mirotvorni jezik. Kar usta govore, tega je polno srce. Notranje drže se odražajo v ubeseditvi občutkov in misli. Iz toka misli pridejo dejanja. Če smo v sebi agresivno nastrojeni, bomo v konfliktni situaciji skoraj gotovo reagirali nasilno. Svojo kulturo spoznamo v konfliktih. V stiski lahko iz strahu reagiramo nasilno ali pa mirno in ustvarjalno iščemo načine, kako rešiti spor, da nikogar ne ponižamo. Prav na tej ravni je potrebno vaditi, prepoznavati svoje temeljne drže, misli in čustva ter jih z vajo in razumevanjem notranjih procesov odpravljati ter si pridobiti zdrave drže. To je vzgoja: domača, šolska, cerkvena, klubska, društvena... Vsi lahko veliko naredimo za kulturo miru: družbo strpnosti, spoštovanja in sodelovanja.